



Broj protokola: 02-1557/14  
Datum: 21.10.2014

## B I L T E N

### SLUŽBE ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU I HIGIJENU

ZA MJESEC SEPTEMBAR 2014. GODINE

O ZDRAVSTVENOJ ISPRAVNOSTI NAMIRNICA, VOĐE ZA PIĆE, SANITACIJI OBJEKATA, HIGIJENI USLUŽIVANJA  
I KOMUNALNOJ HIGIJENI

GODINA XVII BROJ VIII/14, ZENICA, 21.10.2014. god. v.d.direktor: Prim.dr. Senad Huseinagić  
Analiza i interpretacija podataka, načelnik Službe: prof.dr.sc.Smajil Durmišević, prim.dr.med.spec

Priprema i statistička obrada: Melita Lelić, BA

#### ZIVOTNE NAMIRNICE, VODA, SANITACIJA OBJEKATA I HIGIJENA USLUŽIVANJA

U mjesecu septembru, za područje ZE-DO kantona, na osnovu analiza u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo Zenica, zdravstveno neispravnih uzoraka namirnica na mikrobiološku analizu je bilo **2,3%**, što predstavlja poboljšanje stanje mikrobiološke ispravnosti namirnica u odnosu na prošli mjesec; zdravstveno neispravnih uzoraka vode za piće na mikrobiološku analizu iz gradskih vodovoda je bilo **2%** (**Zavidovići i Tešanj**), što je blago poboljšanje stanja mikrobiološke ispravnosti vode u ovim gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec, dok je iz ostalih vodnih objekata bilo **59%** mikrobiološki neispravnih uzoraka vode za piće, što je blago pogoršanje stanja mikrobiološkog kvaliteta vode iz lokalnih vodnih objekata, u odnosu na prošli mjesec, sa trendom značajnog variranja mikrobiološke ispravnosti vode iz lokalnih vodnih objekata, u skladu sa stanjem okoliša, vodnih objekata i meteorološkoj situaciji. Bilo je **4,9%** pozitivnih briseva iz područja higijene, što je znak blagog pogoršanja sanitacije i higijene usluživanja u objektima u odnosu na prošli mjesec.

Neispravnih uzoraka namirnica na standardnu fiziko-hemijsku analizu nije bilo, što pokazuje da je i dalje prisutan zadovoljavajući trend održavanja standardne zdravstvene ispravnosti namirnica sa ovoga aspekta.

Neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu je bilo **4,7%** (**Kakanj, Olovo, Zavidovići, Tešanj, Doboj-Jug**), što je znak blagog pogoršanja hemijskog kvaliteta vode u gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec, dok je neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu iz drugih vodnih objekata bilo **16%**, što predstavlja blago pogoršanje stanja u odnosu na prošli mjesec, ali i stanje održavanja visokog procenta neispravnih uzoraka i nezadovoljavajućeg hemijskog kvaliteta vode u ovim objektima, sa prisutnim trendom promjenjivog hemijskog kvaliteta vode za piće iz lokalnih vodnih objekata, shodno stepenu zagađenosti okoliša na slivnim područjima, sanitarno-tehničkom stanju vodnih objekata, meteorološkim uslovima i nedovoljnoj kontroli kvaliteta vode za piće, sa preporukom za urgentno uvezivanje ovog nadzora u sistem.

U ovom mjesecu su dostavljeni uzorci namirnica na mikrobiološku analizu iz svih općina, a nedopustivo mali broj uzoraka dostavljen je iz: **Breze, Usore i Doboj-Juga**.

Izrazito mali broj uzoraka vode iz gradskih vodovoda na mikrobiološku analizu je dostavljen iz **svih općina osim Zenice (vlastiti laboratorij VIK-a) i Tešnja**. U ovom mjesecu su dostavljeni uzorci vode iz ostalih vodnih objekata na mikrobiološku analizu osim **Breze, Vareša i Doboj-Juga**, a relativno mali broj uzoraka je dostavljen iz: **Kaknja, Olova i Zavidovića**. **J.P.VIK Zenica je dostavio mjesečni izvještaj o broju uzetih uzoraka i rezultatima analiza u internoj kontroli mikrobiološkog i hemijskog kvaliteta vode za piće za septembar**.

**ZRAK:** Rezultate mjerenja zagađenosti zraka SO<sub>2</sub> i lebdećim česticama, za septembar mjesec, na području grada Zenice, Zavodu je dostavio Metalurški institut «Kemal Kapetanović». Koncentracije su mjerene na tri mjerna mjesta:

Parametar :	µg/m <sup>3</sup>	Institut	Crkvice	Tetovo
SO <sub>2</sub>	Prosječna mj. konc.	116	142	124
	Max. mj.koncentracija	242 (16.09.'14.)	317 (01.09.'14.)	281 (11.09.'14.)
LČ	Prosječna mj. konc.	51	...	59
	Max. koncentracija	77 (08.09.'14.)	...	112 (13.09.'14.)

U **septembru** mjesecu 2014. godine zabilježena je dnevna prosječna koncentracija SO<sub>2</sub> iznad **125 µg/m<sup>3</sup>** zraka: na mjernom mjestu „Institut“ **10 dana**, na mjernom mjestu „Tetovo“ **13 dana** a na mjernom mjestu „Crkvice“ **14 dana (Dozvoljena prekoračenja su 3 dana u godini!)**. Dnevne koncentracije lebdećih čestica nisu prelazile **250 µg/m<sup>3</sup>**. Nije dozvoljeno da dnevna koncentracija ukupnih lebdećih čestica od **250 µg/m<sup>3</sup>** bude prekoračena u toku kalendarske godine. U septembru 2014. godine zabilježeno je  **smanjenje**  prosječnih dnevnih koncentracija SO<sub>2</sub>, na mjernoj stanici „Institut“ za **26,6%**, na mjernoj stanici „Tetovo“ za **31,87%**, a na mjernoj stanici „Crkvice“ za **12,3%** u odnosu na avgust 2014. godine. Zabilježeno je  **smanjenje**  maksimalnih dnevnih koncentracija SO<sub>2</sub> na mjernoj stanici: „Institut“ za **42%**, a na mjernoj stanici „Tetovo“ za **40%**, a na mjernoj stanici „Crkvice“ za **19,1%**, u odnosu na avgust 2014. godine. Izmjerenе su  **povećane**  vrijednosti prosječnih koncentracija ukupnih lebdećih čestica na mjernoj stanici: „Institut“ za **4,1%** a  **smanjenje**  na mjernoj stanici „Tetovo“ za **18,1%**, u odnosu na avgust 2014. godine. Izmjerenе je  **smanjenje**  maksimalnih vrijednosti lebdećih čestica na mjernoj stanici „Institut“ za **22,2%**, a na mjernoj stanici „Tetovo“ za **18,2%**, u odnosu na avgust 2014.godine. Uočava se  **trend smanjenja**  vrijednosti prosječnih dnevnih koncentracija SO<sub>2</sub> na mjernom mjestu „Institut“, „Tetovo“ i „Crkvice“, kao i  **trend smanjenja**  maksimalnih vrijednosti koncentracija SO<sub>2</sub> na svim mjernim mjestima „Institut“. Uočava se  **trend povećanja**  prosječnih vrijednosti ukupnih lebdećih čestica na mjernom mjestu „Institut“ i  **smanjenja**  na mjernom mjestu „Tetovo“, kao i  **trend smanjenja**  maksimalnih dnevnih koncentracija lebdećih čestica na mjernom mjestu „Institut“ i „Tetovo“ u odnosu na prošli mjesec.

Rezultate mjerenja zagađenosti zraka: SO<sub>2</sub>, ukupnih lebdećih čestica i azotnog dioksida u toku **septembra** mjeseca, u gradu Kaknju, KZJZ Zenica nije dostavila Termoelektrana «Kakanj».

Obzirom na vremenski period sa povećanim količinama padavina, apelujemo da se saniraju i drže pod kontrolom sve rizične ekološke tačke u gradskim, prigradskim i seoskim naseljima, te izdvojenim civilnim i vojnim objektima, naročito da se redovno vrši sanacija, dezinfekcija i dezinskcija nakupina smeća, **opasnog medicinskog otpada**, nakupina **klaoničkih** otpadaka, nekontrolisanih izljeva fekalnih i drugih otpadnih voda, itd. Treba redovno kontrolisati sisteme dezinfekcije vode i nivo rezidualnog hlora na krajnjim tačkama vodovodne mreže i u bazenima za kupanje, držeći ga na nivou **0,3 do 0,5 mg/L vode**.

Zbog realne opasnosti od ozljeda, naročito djece, i prenosa  **smrtonosnog bjesnila** , apelujemo na  **što hitnije**  poduzimanje adekvatnih veterinarskih i administrativnih mjera, u cilju  **higijenski i etički prihvatljivog uklanjanja**  napuštenih životinja, pasa i mačaka lutilica, sa javnih površina, preferirajući otvaranje azila za smještaj i udomljavanje napuštenih životinja, u duhu humanosti i civilizacijskih dostignuća.